Parlamentul European
2024-2029

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale
Președinta

9.4.2025

Domnului Adrian-Dragoş Benea
Președinte
Comisia pentru dezvoltare regională
BRUXELLES

Subiect: Aviz referitor la posibilitățile de simplificare a fondurilor de coeziune (2024/2106(INI))

Domnule Președinte,

În cadrul procedurii menționate în subiect, Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale a fost solicitată pentru a transmite un aviz comisiei dumneavoastră. În cursul reuniunii din 21 noiembrie 2024, s-a decis ca acest aviz să fie transmis sub formă de scrisoare.

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale a examinat chestiunea în cauză în cursul reuniunii sale din 9 aprilie 2025. În cadrul acestei reuniuni, ea a decis să prezinte Comisiei pentru dezvoltare regională, care este comisie competentă, avizul de mai jos.

Vă asigur, domnule Președinte, de înalta mea considerație.

Li Andersson

AVIZ

A. Întrucât politica de coeziune joacă un rol esențial în reducerea disparităților sociale, teritoriale și economice; întrucât politica de coeziune, fondurile structurale și de investiții europene și mai ales Fondul Social European Plus (FSE+) sunt instrumente solide pentru realizarea coeziunii dintre statele membre, regiuni și zone, inclusiv dintre zonele urbane și cele rurale; întrucât diferitele politici de coeziune au propriile scopuri și obiective speciale;

B. întrucât politica de coeziune urmărește să pună în aplicare Pilonul european al drepturilor sociale, planul său de acțiune și obiectivele principale privind ocuparea forței de muncă, formarea și combaterea sărăciei;

C. întrucât FSE+ sprijină, completează și adaugă valoare politicilor statelor membre, pentru a asigura egalitatea de șanse, accesul egal la piața muncii, condiții de lucru echitabile și de calitate, protecția și incluziunea socială, axându-se în special pe educația și formarea de calitate și favorabile incluziunii, pe învățarea pe tot parcursul vieții, pe investițiile în copii și tineri și pe accesul la servicii de bază;

D. întrucât FSE+ este singurul fond al UE care se axează în primul rând pe politicile sociale și, prin urmare, este unic în felul său, fiind, alături de alte politici de coeziune, extrem de eficace și necesar pentru obținerea incluziunii sociale;

E. întrucât accesul la fondurile de coeziune poate fi o povară disproporționat de mare pentru beneficiari, în special în cazul organizațiilor mici; întrucât simplificarea procedurilor de depunere a cererilor poate avea un impact pozitiv asupra reducerii acestei sarcini;

F. întrucât crizele recente ale UE și peisajul geopolitic complex al UE exercită presiuni asupra bugetului UE care trebuie regândit în ceea ce privește aspectele de gestionare a crizelor, creștere a cererii de cheltuieli și promovare a noilor priorități, precum competitivitatea și creșterea economică a UE; întrucât securitatea socială joacă un rol esențial în promovarea stabilității și a securității generale a Europei; întrucât, prin urmare, trebuie să investim în locuri de muncă de calitate, în prevenirea șomajului în rândul tinerilor, în locuințe decente, sustenabile și la prețuri accesibile, precum și în eliminarea lipsei de adăpost și a sărăciei, în special a sărăciei în rândul copiilor; întrucât simplificarea riscă să ducă la pierderea scopului și obiectivelor politicii de coeziune, iar acest lucru ar trebui evitat;

G. întrucât fondurile de coeziune au fost utilizate de mai multe ori în cadrul lor actual pentru a răspunde impactului social al crizelor, cum ar fi pandemia de COVID-19, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și dezastrele naturale recente,

1. Solicită un FSE+ puternic și consolidat, inclusiv un FSE+ separat, care să prevadă creșterea substanțială a susținerii publice a instrumentelor în statele membre, pentru a sprijini persoanele aflate în situații de vulnerabilitate și cele care au cea mai mare nevoie de ajutor din societățile noastre, pentru a investi în oameni și competențe, pentru a ajuta oamenii să scape de sărăcie și excluziune socială și pentru a stimula investițiile sociale; insistă, prin urmare, asupra creșterii semnificative a bugetului FSE+ în pachetul

financiar FSE+ pentru perioada 2028-2034;

2. insistă ca FSE+ să rămână principalul instrument de sprijinire a statelor membre, a regiunilor, a comunităților locale și a persoanelor în consolidarea dimensiunii sociale a Uniunii și în urmărirea unei dezvoltări socioeconomice care să nu lase pe nimeni în urmă;

3. subliniază că politica de coeziune trebuie să încerce să găsească soluții la probleme sociale precum digitalizarea și consecințele schimbărilor climatice, să contribuie la rezolvarea lor și să se adapteze la ele, încercând totodată să rezolve probleme sociale precum creșterea costului vieții și salariile care nu cresc în același ritm, promovând reziliența socială, reducând inegalitățile și protejând persoanele aflate în situațiile cele mai vulnerabile; insistă că FSE+ ar trebui să stimuleze investițiile pe termen lung și creșterea, punând accentul pe coeziunea economică, socială și teritorială, sprijinind în același timp transformarea structurală în întreaga UE și mărind convergența între statele membre;

4. insistă asupra ideii că FSE+ trebuie să îmbunătățească mai departe convergența socială ascendentă, îndeosebi pentru persoanele cele mai defavorizate, să investească în capitalul uman, ocuparea forței de muncă, dezvoltarea competențelor și incluziunea socială, stimulând totodată spiritul întreprinzător și inovarea socială, sprijinind totodată IMM-urile, investind în copii, ocupându-se de dubla tranziție digitală și verde, de problemele demografice și de regiunile afectate de crize;

5. subliniază rolul politicii de coeziune și al FSE+ în sprijinirea competențelor și a formării care pot facilita găsirea unui loc de muncă sau recalificarea și perfecționarea în vederea dublei tranziții verzi și digitale; reamintește că prin investițiile oportune în recalificarea și perfecționarea lucrătorilor care sunt expuși riscului de a-și pierde locul de muncă se poate evita ca aceștia să ajungă în situație de sărăcie;

6. reafirmă că politica de coeziune se adresează celor care au cea mai mare nevoie de ea, cum ar fi copiii și femeile care trăiesc în sărăcie, tinerii, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități, lucrătorii săraci, persoanele fără adăpost și migranții;

7. subliniază că toate proiectele finanțate în cadrul politicii de coeziune trebuie să respecte pe deplin Directiva (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană pentru a garanta condiții de muncă decente și a preveni dumpingul salarial;

8. solicită măsuri specifice în cadrul politicii de coeziune pentru a proteja drepturile lucrătorilor mobili, inclusiv ale lucrătorilor transfrontalieri și sezonieri, asigurând condiții de muncă echitabile, asigurări sociale și protecție împotriva exploatării, în special în sectoarele care depind în mare măsură de lucrătorii temporari și migranți;

9. insistă că dezvoltarea proiectelor fondului de coeziune nu trebuie să contribuie la proliferarea locurilor de muncă precare sau a formelor atipice de muncă care subminează drepturile lucrătorilor și siguranța pe termen lung a locurilor de muncă;

10. subliniază rolul esențial al actorilor din economia socială în crearea de locuri de muncă și în incluziunea socială, în special în regiunile defavorizate; constată că aproape 14 milioane de persoane lucrează în economia socială și în sectorul non-profit din

Europa, care ar trebui sprijinite în continuare prin intermediul fondurilor de coeziune pentru a promova ocuparea durabilă a forței de muncă și incluziunea socială; subliniază că întreprinderile din economia socială lucrează în strânsă cooperare cu autoritățile locale, ceea ce facilitează și simplifică punerea în aplicare a proiectelor de coeziune, asigurându-se că fondurile ajung în mod eficient la cei care au cea mai mare nevoie de finanțare;

11. reamintește că, în 2023, 24,8 % din copiii din UE erau expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială sau se aflau într-o astfel de situație și că rata sărăciei în rândul copiilor este din nou în creștere, exprimându-și îngrijorarea cu privire la agravarea acestei situații în următorii ani; reamintește rolul FSE+, precum și al altor fonduri de coeziune, în sprijinirea Garanției europene pentru copii și a luptei împotriva sărăciei în rândul copiilor, motiv pentru care crearea de sinergii și creșterea semnificativă a fondurilor sunt extrem de importante;

12. subliniază că s-a dovedit că punerea în aplicare a fondurilor de coeziune, inclusiv a FSE+, este adesea însoțită de sarcini administrative inutile și de norme complicate sau ineficiente și, prin urmare, invită Comisia să evalueze dacă procesele de depunere a cererilor ar putea deveni mai accesibile;

13. avertizează că posibila simplificare fondurilor de coeziune riscă să ducă la pierderea scopului și obiectivelor politicilor de coeziune; subliniază, în acest sens, că FSE+ este singurul fond al UE care se axează în primul rând pe politicile sociale și, prin urmare, este unic în felul său, fiind extrem de eficace și necesar pentru obținerea incluziunii sociale; subliniază că revizuirea prea frecventă a obiectivelor și a guvernanței politicii de coeziune poate duce la complicații și incertitudini pentru beneficiari;

14. reafirmă că politica de coeziune este o politică de investiții sustenabilă, pe termen lung, strict legată de punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale și a planului său de acțiune; în consecință, se opune oricărei tendințe de a redefini politica de coeziune ca politică „generală”;

15. reamintește că simplificarea nu trebuie să submineze principiile bunei administrări, achizițiile publice și controlul financiar, asigurând totodată respectarea condiționalităților sociale și a statului de drept;

16. susține că o politică de coeziune puternică, bazată pe principiul parteneriatului efectiv și adaptată la nevoile și provocările fiecărei regiuni, rămâne cel mai bun instrument de reducere a disparităților dintre regiuni și de sprijinire a unei convergențe economice și sociale ascendente; reamintește că regiunile trebuie să păstreze un rol central pentru a se asigura că, printr-un sistem de guvernanță pe mai multe niveluri, programarea rămâne aproape de teritorii și de cetățeni; reiterează, prin urmare, necesitatea de a se asigura că fondurile politicii de coeziune sunt alocate în mare măsură pentru punerea în aplicare a programelor regionale elaborate, deținute și gestionate direct de către regiuni;

17. sprijină o abordare a politicii de coeziune bazată pe realitatea de la fața locului și centrată pe oameni, asigurându-se că fondurile pentru sprijinirea ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale ajung efectiv la regiunile și comunitățile care au cea mai mare nevoie de finanțare; subliniază importanța investițiilor teritoriale integrate (ITI) și a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) în abordarea

disparităților în materie de ocupare a forței de muncă din diferite teritorii;

18. ia act de disparitățile semnificative dintre regiunile UE în ceea ce privește conectivitatea digitală, competențele informatice, capacitățile administrative și resursele disponibile; solicită promovarea tranziției digitale și subliniază că simplificarea proceselor de depunere a cererilor și a accesului la fondurile de coeziune ar aduce beneficii în special regiunilor mai puțin dezvoltate și ar asigura o utilizare mai eficientă a fondurilor;

19. invită Comisia și statele membre să asigure participarea, informarea și consultarea partenerilor sociali și a organizațiilor societății civile (OSC) în etapele de concepere, punere în aplicare, monitorizare și evaluare a fondurilor de coeziune;

20. subliniază că comunitățile locale sunt beneficiarii direcți ai politicii de coeziune și că este indispensabil ca părțile interesate de la nivel local și regional să participe direct la conceperea acestei politici;

21. atrage atenția asupra importanței păstrării principiilor fondului de gestiune partajată, obiective clare și concentrări tematice, precum și asupra faptului că cea mai mare parte a fondului ar trebui să ajungă cât mai aproape de cei care-l utilizează, în strânsă cooperare cu autoritățile și organizațiile locale și regionale;

22. subliniază că politica de coeziune trebuie să rămână o politică pe termen lung, bazată pe obiectivele stabilite la articolele 174 și 175 din TFUE; constată cu îngrijorare că politica de coeziune a Uniunii, inclusiv așa cum este prevăzută de FSE+, este utilizată frecvent ca instrument de răspuns în situații de urgență și subliniază că acest lucru pune în pericol obiectivele de politică și investițiile pe termen mai lung ale politicii de coeziune și riscă să împiedice persoanele cărora le este destinată politica de coeziune să beneficieze de fonduri suficiente;

23. insistă că crearea de locuri de muncă și incluziunea socială trebuie să rămână o prioritate, asigurându-se că toate regiunile, în special cele în care au loc tranziții, beneficiază de oportunitățile oferite de fondurile de coeziune;

24. invită Comisia să protejeze alocarea bugetară pentru politica de coeziune, astfel încât să poată fi utilizată pentru obiectivele și beneficiarii săi principali și să propună un instrument financiar de rezervă care să permită UE să răspundă rapid și flexibil la urgențe sociale și situații de criză, completând FSE+ și alte fonduri de coeziune; consideră că acest instrument de rezervă ar trebui bazat pe succesul instrumentului de sprijin pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE) sau să fie un sistem al UE de reasigurare pentru șomaj sau bazat pe Fondul de solidaritate al UE, conceput pentru a fi mobilizat pentru repararea daunelor cauzate de dezastre naturale, în special cele cauzate de schimbările climatice, sau pentru urgențe de sănătate publică; invită, prin urmare, Comisia să asigure fonduri suficiente, având în vedere creșterea riscurilor din aceste domenii;

25. solicită ca normele care reglementează politica de coeziune să permită alocarea de fonduri publice numai angajatorilor și organizațiilor care respectă drepturile lucrătorilor și normele aplicabile privind condițiile de muncă; solicită, de asemenea, condiționalități sociale mai eficiente în cadrul normelor privind achizițiile publice și concesiunile.

ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTOAREA A PRIMIT CONTRIBUȚII

Raportoarea declară pe propria răspundere că nu a primit nicio contribuție de la nicio entitate sau persoană care trebuie menționată în prezenta anexă în conformitate cu articolul 8 din anexa I la Regulamentul de procedură.